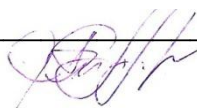

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г.Шевченка**

Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри _____ проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ»

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 054 Соціологія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю - залік

2023 – 2024 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № _1_ від « 25» серпня 2023 року.

Розробник програми: д. філ.н., доцент Царенок Андрій Вікторович
Мова навчання – українська.

1. ОПИС ТА ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг Навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна Рік підготовки: 2 Семестри: 3 Кількість кредитів ECTS:3	Загальна кількість годин: 90 Шифр та назва спеціальності: 054 Соціологія Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 16 Практичні: 14 Самостійна робота: 60 Вид контролю: залік

Мета дисципліни – формування системи знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів, надати студентам певний обсяг знань про соціологію культури як наукову дисципліну. Особлива увага приділяється висвітленню понятійного апарату соціології культури, специфіки її об'єкта, предмета, функцій і завдань. Розглядаються також основні структурні та процесуальні виміри культури, механізми її впливу та суспільне життя, особливості соціокультурної диференціації сучасного суспільства актуальні дослідницькі теми соціології української культури.

Основними завданнями при вивченні дисципліни є:

- опанування предметом і проблематикою курсу, місцем його в системі соціологічного знання;
- показати і пояснити студентам специфіку культурно-соціологічного пізнання;
- прищепити навички користуватися соціокультурним підходом до суспільних явищ;
- навчити аналітично обґрунтовано виокремлювати соціальний аспект культурного життя і культурний аспект соціального життя;
- навчити студентів аналізувати механізми впливу культури на суспільне життя, особливості соціокультурної диференціації суспільства;
- повернути їхню увагу до актуальних дослідницьких тем соціології сучасної української культури.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК01.Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03.Здатність працювати у команді.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців і нефахівців.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати навчання:

РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

PH04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

PH05. Вільно спілкуватися державною та іноземною /іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.

PH06. Ефективно використовувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

PH07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

PH08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

PH11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.

PH12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	разом	у тому числі				
л		пр.	лаб.	інд.	срс.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Тема 1. Соціологія культури в контексті соціологічного знання	6	2				4
Тема 2. Культура як об'єкт вивчення соціології	10	2	2			6
Тема 3. Методологічні засади дослідження культури в соціології	10	2	2			6
Тема 4. Соціокультурний процес	8	2	2			4
Тема 5. Культура і особистість	4					4
Тема 6. Культура і соціальна структура	10	2	2			6
Разом за модуль	48	10	8			30
Модуль 2						
Тема 7. Ритуал, символ та міф як елементи культури	10	2	2			6
Тема 8. Традиція, канон та стиль як засоби відтворення культури	10	2	2			6

Тема 9. Культура і соціальні зміни	10	2	2			6
Тема 10. Соціальні суб'єкти культурної творчості	6					6
Тема 11. Культура в епоху постсучасності	6					6
Разом за модуль	42	6	6			30
Усього годин	90	16	14			60

3. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія культури в контексті соціологічного знання

Соціологія культури як наукова дисципліна, її виникнення, становлення та розвиток. Місце соціології культури системі наук про культуру - філософія культури, культурна антропологія, культурологія. Специфіка культурно-соціологічного пізнання. Соціокультурний підхід до суспільних явищ. Теорія соціокультурного розвитку. Еволюціоністська та циклічна парадигми дослідження культури. Основні поняття соціокультурного аналізу. Рівні соціології культури. Культурний шок. Культурний плюралізм. Культурна система. Культурна дія. Культурна спадщина. Культурне явище. Культурний процес.

Тема 2. Культура як об'єкт вивчення соціології

Поняття, сутність та функції культури. Соціологічний підхід до вивчення культури. Культура як підсистема суспільства. Культура і цивілізація. Культура як сукупність інститутів, як ціннісно-нормативне середовище, як товар і предмет споживання. Культура і людська природа. Співвідношення «культурного» і «соціального». Основні сфери прояву культури. Соціокультурна система. Основні аспекти (сміслової, регулятивний, технологічний) і елементи культури (сенси та уявлення, цінності і норми, технології). Соціальні функції культури (адаптація, легітимація, інтеграція, соціалізація, ідентифікація та ін.). Основні типи і різновиди культури в соціології. Форми культури. Культурні конфлікти.

Тема 3. Методологічні засади дослідження культури в соціології

Дослідження культури в класичних соціологічних теоріях – О. Конт, Г. Спенсер, Е. Дюркгейм, Г. Зіммель, М. Вебер, Р. Мертон. Розуміння культури в концепції Т. Парсонса. Внесок Н. Смелзера, Р. Мертона, П. Сорокіна у соціологічний аналіз культури. Концепція культурного виробництва П. Бурд'є. Сучасні концепції соціології культури Е. Гіденс, П.Штомка, М. Арчер. Фундаментальні характеристики культури (Дж. Мердок). «Соціологія знання» П. Бергера та Т. Лукмана: соціальне конструювання реальності. Німецька соціологія культури в другій половині ХХ ст. Культурна проблематика в рамках «критичної теорії». Аналіз культури в творчості Д. Бела. Структуралізм і постструктуралізм. Культурна проблематика в роботах М. Фуко. «Культурсоціологія» Дж. Александера. «Культурні дослідження» як міждисциплінарний проект вивчення культури.

Причини зростання інтересу до культурної проблематики в другій половині ХХ століття.

Тема 4. Соціокультурний процес

Цілісність культури й механізми її відтворення (концепція Б. Маліновського). Принцип культурного релятивізму як співвіднесення зразків поведінки, звичаїв, які притаманні певному народові, з типом культури, її суттєвою логікою. Зміни в культурі. Протиріччя між потребами людей і способами їх реалізації, що пропонуються культурою. Саморозвиток культури. Зміни культур внаслідок їх взаємодій. Дифузія культур. Способи побудови культурних взаємодій: добровільні, вимушені, примусові. Різноманітність культур. Соціокультурні суперсистеми. П. Сорокін про природу кінцевої цінності (кінцевої істинної реальності). Соціокультурні наслідки глобалізації суспільства.

Тема 5. Культура і особистість

Значення культури для формування особистості. Підходи до вивчення відносин «особистість - культура». Вплив особистості на культуру. Людина - семіотична істота. Інтерсуб'єктивність культури та інтердієвність культури. Відкритість і пластичність людської природи: культурна обумовленість особистісних якостей. Співвідношення біологічного і культурного (соціального) в людині. Культура і потреби людини. Культура та ідентичність. Ідентичність в традиційних і сучасних суспільствах. Форми прояву індивідуальності та культура.

Тема 6. Культура і соціальна структура

Проблема співвідношення культури та соціальної структури: різні підходи. Соціальна структура і соціальна нерівність. Вертикальні класифікації. Культурний «вимір» соціальної нерівності. Культурні аспекти влади. Проблема неузгодженості (невідповідності) культури та соціальної структури. Соціальні верстви сучасного суспільства та їх культурні риси. Статусні символи, норми, традиції. Поняття культурного капіталу. Диференціація участі у культурному житті. Проблема соціокультурної ідентичності у сучасному суспільстві.

Тема 7. Ритуал, символ та міф як елементи культури

Визначення ритуалів: щоденне, етнографічне та соціологічне розуміння. Дюркгейм про релігію і ритуали. Ритуали і ритуалізм. Класифікація і функції ритуалів. Ритуали і соціальні інститути. Ритуал та культурні практики. Поняття символу. Символ та знак, функції символізації, пам'ять культури. Сучасна символізація. Міфологія як перша форма соціальної орієнтації людини. Міфологічна символізація. Міф як життєва реальність. Міф: енергія і функції. Національний міф. Значення та перспективи концепції міфу.

Тема 8. Традиція, канон та стиль як засоби відтворення культури

Поняття традиції, культурного зразка, життєвої форми, канону, звичаю та стилю. Стиль в контексті символічних аспектів культури. Стилізація знаку. Стиль в контексті відтворення соціальної структури. Стиль та горизонтальна стратифікація. Монолітизм та полістилізм. Категорії моностилістичної культури. Категорії полістилістичної культури. Ідея життєвої форми. Нові культурні моделі. Культурний фундаменталізм.

Тема 9. Культура і соціальні зміни

Подвійна роль культури в суспільстві: спадкоємність та оновлення. Культурні фактори соціальних змін. Винаходи та творчість. Соціокультурні детермінанти творчої діяльності. Знання та технології. Вплив цінностей на характер знання і технологічний розвиток. Міжкультурна взаємодія: конструктивні та деструктивні наслідки. Культурний обмін та культурний синтез, акультурація і асиміляція. Фізична деградація і вимирання як наслідок розпаду культури (К. Леві-Стросс про долю первісних племен у ХХ ст.). «Визначення ситуації» (У. Томас та Л. Іонін) і культурний конфлікт як фактор соціальних змін. Нерівномірність процесу культурних змін (О. Конт, К. Манхейм, У. Огборн та ін.). Культура як перешкода для соціальних змін. Культурні проблеми вторинної модернізації. Культурні наслідки соціальних змін.

Тема 10. Соціальні суб'єкти культурної творчості

Визначення "соціального суб'єкта культурної творчості". Самовизначення соціальних груп. Основні принципи соціологічної теорії інтелігенції. Інтелігенція: специфіка соціального стану та ставлення до культури, передумови появи, соціальні функції. Дослідження ролі інтелігенції в минулому і сучасному. Типи інтелігенції: наукова, гуманітарна, власне «творча», чия діяльність пов'язана з мистецтвом. «Критична» та «охоронна» інтелігенція. Критика інтелігенції науковим «істеблїшментом» (А. Гелен, Д. Белл, Й. Шумпетер). Соціальні рухи як суб'єкти культурної творчості. Рух контркультури. «Культурне виробництво» та «творчі (культурні) індустрії»: сутність, причини виникнення, функції. Переосмислення феномену творчості.

Тема 11. Культура в епоху постсучасності

Друга половина ХХ століття — вступ в нову епоху і проблема самовизначення. Концепції постіндустріального, інформаційного, технотронного, постсучасного суспільства, "високої" сучасності. Постмодерністський світогляд: витoki, характерні риси. Культурні риси постсучасної епохи. Культурні аспекти глобалізації. Інтенсифікація культурних контактів в епоху глобалізації. Рушійні сили культурної глобалізації (мова, ділова еліта, «клуб інтелектуалів», громадські рухи, масова культура).

4. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Культура як об'єкт вивчення соціології

1. Еволюція уявлень про культуру: від античності до новітніх часів.
2. Основні способи визначення культури: питання систематизації.
3. Антропологічна концепція культури та її «галузеве» розуміння.
4. Культура як соціологічний концепт.
5. Функції культури у суспільстві.
6. Культура і природа: питання співіснування.

Тема 2. Методологічні засади дослідження культури в соціології

1. Протосоціологічні погляди на культуру і цивілізацію І. Канта, І. Гердера та Г. Гегеля.
2. Проблеми культури в соціології О. Конта, Г. Спенсера, Е. Дюркгейма.
3. Проблема розмежування термінів “філософія культури”, “теорія культури”, “культурологія” та “соціологія культури”.
4. Класична діалектико-матеріалістична (марксистська) соціологія культури. Ставлення основоположників марксизму до терміну “культура”.
5. Немарксистська соціологія культури: К. Мангейм, Т. Адорно та інші.
6. Сучасний стан вітчизняної соціології культури.

Тема 3. Соціокультурний процес

1. Поняття культурного процесу.
2. Види і зміст культурних процесів та їхня специфіка.
3. Чинники та наслідки культурних змін.
4. Соціальний аспект культурних процесів.
5. Взаємозв'язок та відмінності процесів соціалізації, інкультурації та культуралізації.
6. Механізми культурної дифузії.

Тема 4. Культура і соціальна структура

1. Зв'язок культури і соціальної структури
2. Соціальна нерівність як культурний феномен.
3. Ідеї Ж. Ж. Руссо про типи нерівності між людьми.
4. Соціальний розподіл культурних (життєвих) стилів, шанси стилізації (Г.-П. Мюллер).
5. Культура й відтворення соціальної структури.
6. «Кінець соціального розшарування» (П. Бергер).

Тема 5. Культура і особистість

1. Соціологічне вивчення співвідношення культури та особистості.
2. Поняття ідентичності. Індивідуальна і групова ідентичність.
3. Національна й етнічна ідентичність.
4. Стратегії ідентифікації.
5. Соціологічне вивчення культурної діяльності особи.

6. Творчість особистості як соціокультурна проблема.

Тема 6. Ритуал, символ та міф як елементи культури

1. Поняття ритуалу. Ритуалізація й становлення соціальних інститутів.
2. Типи ритуалів (Е. Дюркгейм): аскетичні, негативні, що імітують, комеморативні, ритуали переходу.
3. Функції ритуалів.
4. Ритуали і ритуалізм у сучасному житті.
5. Поняття міфу та символу. Сучасна й міфологічна символізація.
6. Наука як міф і ритуал.

Тема 7. Традиція, канон та стиль як засоби відтворення культури

1. Поняття «стиль», «традиція», «канон».
2. Моно- і полістилістична культура
3. Поняття життєвого стилю за М. Вебером, Т. Вебленом, Е.Зиммелем.
4. Стилізація і канонізація як культурні процеси.
5. Стильова диференціація і зміни в соціальній структурі.
6. Поняття цінності. Цінність як об'єкт, як відношення до об'єкта, як критерій поведінки і прийняття рішень.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Соціологія культури в контексті соціологічного знання

1. Сутність соціокультурного підходу до соціальної дійсності.
2. Методи культурно-соціологічних досліджень.
3. Проблема гуманізації культури сучасного суспільства.

Тема 2. Культура як об'єкт вивчення соціології

1. Культура і цивілізація в епоху постмодерністських перетворень.
2. Основні типи й різновиди культури в сучасному суспільстві.
3. Культурний релятивізм, етноцентризм і культурна інтегральність як принципи сприйняття культур.

Тема 3. Методологічні засади дослідження культури в соціології

1. Культура й цивілізація.
2. З. Фрейд і психоаналіз культури.
3. Поняття репрезентативної культури (Ф. Тенбрук).

Тема 4. Соціокультурний процес

1. Специфіка продукування культурних артефактів.
2. Особливості культурної амальгамації.
3. Специфіка процесу акультурації та його наслідки

Тема 5. Культура і особистість

1. Людина як продукт культури.
2. Форми прояву індивідуальності та культура.

3. Людина як семіотична істота.

Тема 6. Культура і соціальна структура

1. Приписані статуси й статуси досягнення.
2. Об'єктивна та соціальна нерівність.
3. Риси сучасного соціального розшарування (У. Бек).

Тема 7. Ритуал, символ та міф як елементи культури

1. Розуміння поняття ритуалу у повсякденному житті, антропології, соціології.
2. Зв'язок ритуалів та соціальних інститутів.
3. Значення категорії міфу.

Тема 8. Традиція, канон та стиль як засоби відтворення культури

1. Основні шляхи виникнення традицій.
2. Спільні та відмінні риси канону і традицій.
3. Ідея життєвої форми (Е. Шпрангер).

Тема 9. Культура і соціальні зміни

1. Культурні інновації.
2. Культура як перешкода для соціальних змін.
3. Знання та технології у соціальній дійсності.

Тема 10. Соціальні суб'єкти культурної творчості

1. Феномен творчості у сучасному і пост сучасному суспільстві.
2. Сучасна інтелігенція й інтелігентність.
3. Вплив ЗМІ на культуру суспільства.

Тема 11. Культура в епоху постсучасності

1. Сутність модернізації: традиційні і сучасні суспільства.
2. Масова культура як феномен сучасності.
3. Криза ідентичності та пост сучасність.

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях і під час складання заліку та оцінюється за наступними критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та змістовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **10 – 9 балів** («відмінно») якщо у повному обсязі опрацював програмовий матеріал (основну і додаткову літературу, джерела), має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, виявляє

розуміння соціальних явищ і процесів, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, аналізувати інформацію на теоретичному та емпіричному рівні. Самостійна робота виконана у повному обсязі.

Студент може отримати **8 – 7 балів** («добре») коли вільно володіє навчальним матеріалом (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури і джерел), узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників, посібників; може дати визначення понять, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; може узагальнювати та застосовувати набуті знання. Самостійна робота виконана з незначними неточностями.

Студент може отримати **6 – 5 бали** («задовільно»), якщо загалом самостійно відтворює програмовий матеріал (на рівні підручника), може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є прогалини; виклад не самостійний (переказ підручника), є певні неточності як у матеріалі, так і у висновках, аргументація слабка. Самостійна робота виконана фрагментарно, із значними зауваженнями.

Студент може отримати **3 – 4 бали** («задовільно»), якщо за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неповна, в ній налічується багато неточностей, головний зміст матеріалу не розкрито. Самостійна робота виконана фрагментарно, із значними зауваженнями.

Студент може отримати **1 - 2 бали** («незадовільно») студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, головний зміст матеріалу не розкрито. Самостійна робота не виконана або , виконана неправильно.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання практичного завдання, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку та оцінюється за наступними критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість аналізу конкретної теми з точки зору її відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями і підготовленим інструментарієм;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримувати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

- виконувати самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до заліку;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати **впродовж двох** тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 р.

(https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOh49g08VcMd_XsZHGYnNm5LPs/view). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	K	З	
10	10	10	10	10	10	10	5	25	100

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	7	4	до 28
Самостійна робота	7	6	до 42
Підсумкова контрольна робота	1	5	до 5
Усього			до 75
Залік	1		до 25
Разом			до 100

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ESTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Соціологія культури як наукова дисципліна, її виникнення, становлення та розвиток. Види соціології культури.
2. Соціокультурний підхід до суспільних явищ.
3. Еволюціоністська та циклічна парадигми дослідження культури.
4. Основні поняття соціокультурного аналізу.
5. Поняття, сутність та соціальні функції культури.
6. Соціологічний підхід до вивчення культури.
7. Основні аспекти і елементи культури.
8. Основні типи і різновиди культури у соціології. Форми культури.
9. Дослідження культури німецькою соціологічною школою.
10. Дослідження культури французькою соціологічною школою.
11. Дослідження культури американською соціологічною школою.
12. Концепція культурного виробництва П. Бурд'є.
13. Структура культурно-соціологічного пізнання.
14. Поняття світогляду у соціології культури.
15. Типи соціологічного аналізу творів культури.
16. Підходи до вивчення відносин «особистість-культура».
17. Інтерсуб'єктивність культури та інтердієвність культури.
18. Культура та ідентичність.
19. Форми прояву індивідуальності та культура.
20. Субкультура: поняття, історичні особливості, чинники формування, цінності та норми.
21. Контркультура: поняття, чинники формування, критерії, носії.
22. Ритуал як елемент культури: поняття, функції, види.
23. Символ як елемент культури. Символізація.
24. Міфологічна символізація.
25. Поняття традиції, культурного зразка, життєвої форми, канону, звичаю та стилю.
26. Стиль в контексті символічних аспектів культури.
27. Монолістизм та полістилізм.
28. Структура культурних інсценівок.
29. Культурна форма: поняття, структура, об'єктивізація.

30. Проблема співвідношення культури та соціальної структури: різні підходи.
31. Культурний «вимір» соціальної нерівності.
32. Подвійна роль культури в суспільстві: спадкоємність та оновлення.
33. Культурні фактори соціальних змін.
34. Культурний обмін та культурний синтез, акультурація і асиміляція.
35. Історична динаміка культури: особливості культури традиційних і сучасних суспільств.
36. Інтелігенція: специфіка соціального стану та ставлення до культури, передумови появи, соціальні функції. Типи інтелігенції.
37. Соціологія мистецтва.
38. Соціологія театру.
39. Соціологія музики,
40. Соціологія моди.
41. Соціологія книги і читання.
42. Гра з позицій соціології культури.
43. Культура в епоху постсучасності.
44. Культурна політика на сучасному етапі розвитку суспільства.
45. Перспективи розвитку української культури.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зміст і методичні матеріали до семінарських занять; завдання для поточного контролю знань (тести); перелік питань для підсумкового контролю знань (залік); конспект лекцій.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дещинський Л.Є., Денисов Я.Я. Українська та зарубіжна культура. - Львів: Бескид Біт, 2005.
2. Західноєвропейська теоретична соціологія ХХ століття. Култаєва М. Д., Шеремет І. І, за ред. Бакірова В. С. Х., 2003. – 296 с.
3. Культура-суспільство-особистість: Навчальний посібник / за ред. Л. Соколової. – К., 2006. – 396 с.
4. Лобанова А. С., Грабовець І. В., Кучерявенко Л. В. Соціологія культури: Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2008. – 131 с.
5. Пилипенко В. Є., Попова І. М., Танчер В.В. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. Посіб. 2-ге вид. – К.: ПЦ «Фоліант», 2007. – 451 с.
6. Покулита І. К. Соціологія культури [Текст]: навч. посіб. / І.К. Покулита; Нац. техн. ун-т України «Київ. політех. ін.-т.». – К.: Арістей, 2011. – 135 с.
7. Сорока Ю. Г. Соціологія культури [Текст]: навч.-метод. посіб. / Ю. Г. Сорока; Харків. Нац. ун-т. ім. В. Н. Каразіна. – Харків: ХНУ ім.

- В. Н. Каразіна, 2015. – 135 с.
8. Соціологія культури : навч. посіб. / О. М. Семашко, В, М Піча ; за ред. О. М. Семашка, В. М. Пічі. — К .: «Каравел», Львів : «Новий Світ-2000», 2002. - 334 с.
 9. Соціологія: навчальний посібник /За ред. Н. М. Семке – Х.: Торсінг, 2009. – 352 с.
 10. Танчин І. З. Соціологія. – К.: Знання, 2007. – 428 с.
 11. Черниш Н. Соціологія : курс лекцій / Н. Черниш. - Л.: «Кальварія», - 460 с.
 12. Шевнюк О.А.. Культурологія. Навч. посібник. - К.: Знання, 2005.
 13. Юрій М. Ф. Соціологія культури : навч. посіб. / М.Ф. Юрій. - К. : Кондор, 2006. – 302 с.

Додаткова:

1. Городяненко В.Г. Соціологічний практикум. - К.: Академія, 1999.- 160 с.
2. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник. Вид. 2, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. – 472 с.
3. Жоль К.К. Соціологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / К. К. Жоль. - Київ : Либідь, 2005. - 440 с.
4. Кривошея Т.И. Коммуникативная функция моды / Т.И. Кривошея // Вісник Одеського національного університету. - Сер. Соціологія і політичні науки. -2011. -Т. 16. -Вип.8. -С. 66-74.
5. Літвінова Ю.М. Телебачення як соціокультурний феномен / Ю.М. Літвінова // Ураїнський соціум. - 2006. - № 6. - С. 39 - 45.
6. Спеціальні та галузеві соціології. - К.: Каравела, 2003. – 304 с.
7. Соціологія. Наука про суспільство: Навчальний посібник. – Харків: 1996. – 688 с.
8. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академія, 2002. – 560 с.
9. Українське суспільство - 2003. Соціологічний моніторинг. - К.: Інститут соціології НАН України, 2003. – 684 с.
10. Чигрина Н.В. Типологія та динаміка читацької поведінки / Н.В. Чигрина // Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. - 2010. - № 891. -С. 123 - 127.
11. Чигрина Н.В. Принципи дослідження соціально-комунікативних функцій читання / Н.В. Чигрина // Вісник Одеського національного університету. - Сер. Соціологія і політичні науки. - 2011. - Т. 16. - Вип. 10. - С. 422 - 428.
12. Шахрай В.М. Театральне мистецтво як чинник оптимізації взаємодії особистості та соціуму / В.М. Шахрай // Народна освіта: електронне наукове фахове видання. - 2011. - Вип. 1 (13). - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/NarOsv/2011-1>.